

*Texel, eiland aan wad en zee
waar vast land niet bestaat,
de wind zout om zich heen slaat,
waar het zand kan stuiven
en kruidig grasland kan wuiven
Texel, je bent een prachtig natuurcamee*

Impressie van het IVN-weekend naar Texel op 12, 13 en 14 mei 2023

Superlatieven schieten tekort. Wat een indrukwekkend weekend hebben we meegemaakt op Texel. Fijn hotel, prachtig weer, goed programma, uitstekende gidsen, lekker eten. Overwegend prettig verlopen met als enige wanklank enkele hotelgasten (niet van onze groep) die de nachtrust van twee deelnemers ernstig verstoorden.

Natuur, natuur en nog eens natuur, dat stond - zoals het een IVN-reis betaamt - centraal. Een heuse hoogleraar gaf op vrijdagavond de aftrap met een interessante maar wellicht voor sommige wel erg diepgaande lezing over de wordingsgeschiedenis van Texel. Uit het ontstaan van de aarde en de maan en de complexe bewegingen van de aarde in ons zonnestelsel en om haar eigen as werden de fenomenen eb en vloed, de 4 seizoenen en het bestaan van ijstijden en interglacialen (warmere periodes) verklaard. Nadat eerder een gigantische gletsjer een hoge keileembult had neergelegd in het zuiden van Texel bracht een inmiddels niet meer bestaande rivier, zand, massa's zand, uit Scandinavië, Polen en de Baltische Staten mee en zette dat in Noord-Nederland af. Zo ontstond in den beginne een grote wadvlakte met rijzende zandplaten die door telkens veranderende stromingen werden opgebouwd en afgebroken en waaruit van lieverlee Texel kon ontstaan. Een proces dat overigens nog altijd plaatsvindt maar wordt beïnvloed door o.a. bedijkingen, inpolderingen, en zandsuppleties.

duinvorming op Texel (www.freepik.com)

De volgende 2 dagen gingen we stevig op pad. Veel van de theorie van de vorige avond kregen we nu in de praktijk getoond. Zo zagen we hoe op een onbegroeide strandvlakte, de eerste duintjes kunnen ontstaan. Hoe het *Biestarwegras* zich hierop vestigt en meer zand invangt, hoe die rol wordt overgenomen door *Helmgras* als het inmiddels hoger geworden duintje kalk kwijtraakt door uitspoeling door de regen. Hoe het *Helmgras* het duin enorm kan laten groeien waarop zich achtereenvolgens een kruidenrijk grasland, een duinstruweel met o.a. *Duindoorn* en tenslotte een duinbos ontwikkelt. Al deze stadia met zijn eigen unieke flora en fauna was lopende vanaf de vloedlijn naar het binnenland zeer goed te volgen. Maar de invloed van de mens was er ook. De mens polderde grote stukken in en creëerde zo nieuw land en een nieuwe biotoop met weer een eigen rijkdom aan flora en fauna.

En zo ontmoetten we allerlei bijzondere soorten die we in onze vertrouwde Brabantse omgeving niet tegen zullen komen. Zoals bijvoorbeeld de kolonie broedende *Stormmeeuwen* (foto links; Jan van der Straaten, CC-BY-NC-SA) die we op enkele meters konden benaderen en de *Strandzandloopkever* die we eerst aanzagen voor een bastaardzandloopkever maar die dankzij een goede foto alsnog juist gedetermineerd kon worden.

Voor de plantenliefhebbers was het uiteraard een feestje, vele unieke soorten toonden zich in volle pracht zoals de orchidee *Harlekijn* (foto rechts; Jan van der Straaten, CC-BY-NC-SA), *Zeeaster* (door de Zeeuwen onjuist Lamsoor genoemd), Lamsoor (de echte en niet eetbare), *Gewone zoutmelde* en *Gifsla*. Maar ook de gebruikelijke soorten vormden een uitdaging omdat ze zich als gevolg van de zoute winden anders, vaak meer gedrongen, toonden.

Dank is verschuldigd aan Els, Manja en Peter die deze prachtige reis hebben georganiseerd. Een reis die wat mij betreft bestempeld kan worden als het magnum opus van Els en Manja die hiermee hun werkzaamheden als leden van de werkgroep Ledenactiviteiten hebben beëindigd.

Rob Wolfs, 23 mei 2023

Een overzicht van de aangetroffen flora en fauna (Texel 12, 13 en 14 mei 2023)

Akkerviooltje	Meelbes
Amerikaanse vogelkers	Meidoorn
Biestarwegras	Melkkruid
Bijvoet	Moerasandijvie
5 Bosaardbei	40 Morgenster
Brede orchis	Mosbloempje
Buntgras	Muizenootje
Dagkoekoeksbloem	Muurpeper
Dolle kervel	Pinksterbloem
10 Duinpaardebloem	45 Rode klaver
Duinroos	Ruw vergeet-me-nietje
Duinviooltje	Schorrenkruid
Eikvaren	Sint-Janskruid
Engels gras	Smalle weegbree
15 Engels lepelblad	50 Speenkruid
Fijne kervel	Stekelbrem
Gele lis	Tormentil
Gewone melkdistel	Tuinkaasjeskruid
Gewone veldsla	Veldereprijs
20 Gewone vogelmelk	55 Waternavel
Gewone zoutmelde	Waterweegbree
Gifsla	Wilde aardbei
Harlekijn	Wilgenroosje sp.
Heksenmelk	Winterpostelein
25 Helmgras	60 Zachte ooievaarsbek
Hertshoornweegbree	Zandhaarmos
Kamperfoelie	Zandzegge
Kleefkruid	Zeealsem
Klein tasjeskruid	Zeeaster
30 Kraaiheide	65 Zeekraal
Kraailook	Zeeraket
Kromhals	67 Zwart moeskervel
Kruipwilg	
Lamsoor	
35 Maretak	

Aalscholver	Merel
Bergeend	Nijlgans
Boerenwaluw	Oeverloper
Bontbekplevier	Oeverzwaluw
5 Bruine Kiekendief	40 Pimpelmees
Canadese gans	Putter
Dodaars	Rietgors
Dwergstern	Rietzanger
Eidereend	Rosse Grutto
10 Ekster	45 Rotgans
Fazant	Scholekster
Fitis	Slobeend
Fuut	Spreeuw
Gierzwaluw	Steenloper
15 Grasmus	50 Stormmeeuw
Graspeper	Tafeleend
Grauwe gans	Torenvalk
Grote stern	Tuinfluitier
Grote zilverreiger	Tureluur
20 Grutto	55 Veldleeuwerik
Huisbus	Vink
Huiszwaluw	Visdief
Houtduif	Wilde eend
Kauw	Witte kwikstaart
25 Kievit	60 Wulp
Kleine karekiet	Zilvermeeuw
Kleine mantelmeeuw	Zwarte kraai
Kluut	Zwarte ruiter
Kneu	Zwarte stern
30 Koekoek	65 Zwartkop
Kokmeeuw	
Koolmees	
Krakeend	
Lepelaar	
35 Meerkoet	

Bastaardsatijnvlinder	Kortschildkever sp.
Beervlinder	Kraamwebspin
Berkensmalsnuit	Lucilia sp.
Bessenschildwants	Oranjetipje
5 Bronwesp sp.	25 Wilgenroosjegalmug
Citroenlieveheersbeestje	Sint-Jacobsvlinder
Dambordvlieg sp.	Steenhommel
Duinlapsnuitkever	Strandzandloopkever
Duitse wesp	Tipula vernalis
10 Gamma-uiltje	30 Veelkleurige kielspriet
Glasvleugelpijlstaart	Zevenstippelig lieveheersbeestje
Groene zandloopkever	
Grote beer	
Grote Kommazweefvlieg	
15 Hageheld	
Kielsprietloopkever	
Klein geaderd witje	
Kleine vuurvinder	
Knollenbladwesp	
20 Koolwitje	

Haas
Open rendiermos
Elandgeweimos (zomersneeuw)
Tuinslak sp.
5 Grofgeribde grasslak
Duinfranjehoed
Judasoor